

מונולוגים

קונצרטת לשמונה

מאת נדב סדקה ומאיה רוז חורמדלי

פסיכיאטרית: ערב טוב לכך קהל נכבד. אני מודה לכך על שטרחתם להגיע, ועוד להגיע בזמן, זה לא מובן מאליו.

כל המאחרים, שבו בבקשה. כולם מחכים רק לכך.

ערב טוב לחסרי המנוחה, סבלנות, מיד נתחיל.

ערב טוב לחולמים בהקיץ, שלום, אני כאן, תודה רבה.

יש מישהו שעדיין לא סיים לקרוא את התוכנייה? אדוני, אתה צריך עזרה?

ערב טוב למגמגמים, לפטפטנים, למבולבלים, למכורים לכדורים, לאדישים, למיזאשים, לבורחים מאחריות, נמנעים ממחויבות, פוחדים ממשימות, חרדים מבחינות, מתפרצים בצעקות, משתעממים, מתפזרים, שוכחים נכשלים. דיברתי מהר מדי?

ערב טוב לכיתה הגדולה שלי.

ערב טוב לגבר עם הרגל הקופצת, ערב טוב לנערה המתפופפת עם האצבע בפינה החשוכה, ערב טוב ל... אדוני אתה מקשיב לי? שלום לך!! ברוכים הבאים, ברוכות הבאות, ברוכות הבעיות!

יש כאן מישהו שסובל מהפרעת קשב? חוסר בריכוז? לקויות למידה למיניהן? הרבה אנשים חושבים שזה תירוץ. המצאה של עצלנים. היום אנחנו ננסה להבין ביחד איך זה מרגיש. כולם כאן מכירים את לוח הכפל נכון? מצוין. אז.. בוקר טוב כיתה – יש לכם בוחן פתע!

אלכס: מה? עשיתי משהו לא בסדר? זה נראה לכם שעשיתי משהו לא בסדר?
בגיל 9 בן שטרית צחק עליי שאני לא יודעת לחשב משהו מהלוח. אז הרבצתי לו. מגיע לי עונש? אז לקחו אותי לשיחה עם המורה, וליועצת, ולמנהלת ולשיחה עם אימא. אימא הגיעה לבית ספר, הרימה לי ככה את הפרצוף כדי לראות שהיא אספה את הילדה הנכונה. איך יצא לה כזה דבר מהבטן? נכנסו לאוטו, סגרתי את הדלת. מכירים את האנשים האלה שמתעצבנים בלחש? "מה נהיה ממך?" "פרא אדם" "אנחנו נגיע הביתה, את תעלי לחדר שלך ותחשבי טוב טוב על מה שעשית". לא יכולתי להקשיב למילה שהיא מדברת אז הגברתי את הרדיו והיה שיר של מייקל ג'קסון. אז ידעתי שיש זמרים יש את מייקל ג'קסון. איך שבילי ג'ין התחיל להתנגן אני התחלתי לעשות את הקטע הזה עם העיניים לפי הקצב. ומצדי אימא שייתקע לי ככה הפרצוף! כשנכנסו לרחוב התחיל לרדת גשם ובילי ג'ין נגמר. היא לא הספיקה להחנות את האוטו וקפצתי החוצה מהאוטו. היה מבול. עמדתי בגשם ופשוט בכיתי. אולי לא כזה הגיע לבן שטרית. איך לפעמים אני שונאת את עצמי. לא הצלחתי להירגע. הרגשתי הילדה הכי רעה בעולם. ואז פתאום, בזווית של העין ראיתי בכניסה לבית, תולעת זוחלת לכיווני. תולעת, אבל לא סתם תולעת. התקרבת אליה וראיתי שהיא מחייכת. אני נשבעת לכם שראיתי שהיא מחייכת. תולעת מחייכת אל"י למרות שדחפתי את בן שטרית, למרות המבטים של המורים, היועצת, המנהלת, הטון הלחששני של אימא. ראיתי אותה ונרגעתי. רצתי לחדר, הוצאתי את כל הטושים הירוקים והתחלתי לצייר תולעים. היום אם תסתכלו לי במחברות תראו שהן מפוצצות בציורים של תולעים. אני לפעמים לא שולטת בזה. גם ככה אני לא מצליחה לעקוב אחרי מה שהמורה אומרת, ואיך שאני מעתיקה את המילה השלישית מהלוח היא כבר מחקה הכל ועברה לנושא הבא. תקראו לזה איטית. מוזרה. טיפשה. מפגרתת. כמו שאימא פעם אמרה "אלכס היא ילדה מיוחדת" או ניצה המורה שאמרה "אלכס משתרכת מאחור, היא לא מצליחה ליישר קו עם שאר בני גילה". אני לא רוצה ליישר קו. אני לא מצליחה ליישר קו. ואני לא מאמינה בקווים ישרים. ראיתם פעם תולעת ישרה?

המקרה המוזר של הכלב בשעת לילה

עפ"י רומן מאת מארק האדון

עיבוד: סיימון סטיבנס

תרגום: דניאל אפרת

דמות: כריסטופר + שיבון (מקריאה מיומנו של כריסטופר)

כדי להיות אסטרונוט טוב צריך להיות אינטליגנטי ואני אינטליגנטי. צריך גם להבין איך מכונות פועלות ואני טוב בלהבין איך מכונות פועלות. צריך גם להיות מישהו שיאהב להיות לבד בחללית קטנטונת מאות אלפי קילומטרים מפני כדור הארץ בלי להיכנס לפאניקה או קלסטרופוביה או געגוע או טירוף. ואני מאוד אוהב מקומות קטנים כל עוד אין בהם אף אחד אחר חוץ ממני. לפעמים כשאני רוצה להיות לבד אני נכנס לארון הכביסה ומחליק פנימה ליד הדוד וסוגר את הדלת ויושב שם וחושב במשך שעות ואז אני מרגיש מאוד רגוע. אז אני אצטרך להיות אסטרונוט לבד או שיהיה לי חלק משלי בחללית שאף אחד לא יוכל להכנס אליו. וחוף מזה אין דברים צהובים או חומים בחללית אז גם זה יהיה בסדר. ואני אצטרך לדבר עם אנשים אחרים במרכז הפיקוד, אבל אנחנו נדבר דרך רדיו ומסך טלוויזיה אז זה לא יהיה כמו אנשים אמיתיים שהם זרים אבל זה כן יהיה כמו לשחק במחשב. וחוף מזה אני בכלל לא אתגעגע הביתה כי אני אהיה מוקף בהמון דברים שאני אוהב שזה מכונות ומחשבים והחלל החיצון. ואני אוכל להסתכל החוצה דרך חלון קטן בחללית ולדעת שאין אף אחד אחר לידי במרחק של מאות אלפי קילומטרים שזה מה שאני מדמיין לפעמים בלילה בקיץ כשאני הולך לשכב על הדשא ומסתכל למעלה לשמיים ואני שם את הידיים בצדדים של הפנים כדי שאני לא אוכל לראות את הגדר ואת הארובה ואת החבל כביסה ומדמיין שאני בחלל. ואני אשמח אם אני אוכל לקחת איתי את טובי לחלל ויכול להיות שזה יהיה מותר כי לפעמים לוקחים בעל חיים לחלל בשביל ניסויים אז אם אני אצליח לחשוב על ניסוי טוב שאפשר לעשות עם חולדה שלא יפגע בחולדה, אני אוכל לגרום להם להרשות לי לקחת את טובי. אבל אם הם לא ירשו לי אני בכל זאת אלך כי זה יהיה חלום שהתגשם

המקרה המוזר של הכלב בשעת לילה

עפ"י רומן מאת מארק האדון

עיבוד: סיימון סטיבנס

תרגום: דניאל אפרת

דמות: כריסטופר + שיבון (מקריאה מיומנו של כריסטופר)

באוטובוס בדרך לבית ספר עברנו ליד ארבע מכוניות אדומות ברצף. אז היום זה יום טוב. החלטתי שאני אנסה לגלות מי הרג את וולניגטון כי יום טוב זה יום לפרויקטים ותוכניות.

וולניגטון זה כלב ששיך לשכנה שלי גברת שירס שהיא חברה שלנו אבל עכשיו הוא מת כי מישהו הרג אותו עם קלשון. ואני מצאתי אותו ואז השוטר חשב שהרגתי אותו אבל אני לא הרגתי ואז הוא ניסה לגעת בי אז הרבצתי לו ואז הייתי צריך ללכת לתחנת משטרה.

אני הולך לגלות בי באמת הרג וולניגטון ולעשות מזה פרוייקט. אפילו שאבא לא מרשה לי לעשות את זה. אני לא תמיד עושה מה שאומרים לי. כי כשאומרים לך מה לעשות זה בדרך כלל מבלבל ולא הגיוני. למשל אנשים תמיד אומרים תהיה בשקט אבל הם לא אומרים לך כמה זמן להיות בשקט.

אני חושב שמישהו ירצה להרוג כלב אם הוא א. שונא את הכלב או ב. אם הוא משוגע או ג. כי הוא רוצה שגברת שירס תפגע.

אני לא מכיר אף אחד ששנא את וולניגטון אז אם זה א. אז זה בטוח היה מישהו זר. אני גם לא מכיר אף משוגע אז אם זה ב. זה בטוח גם היה מישהו זר.

אבל רוב מקרי הרצח מבוצעים בידי מישהו שהכיר את הקורבן. למעשה, הסיכוי הגדול ביותר הוא שירצח אותך בן משפחה בערב חג המולד. כן למעשה זאת עובדה. יוצא מזה שוולניגטון נרצח כנראה בידי אדם שהוא הכיר.

אני מכיר רק אדם אחד שלא אהב את גברת שירס וזה מר שירס שהתגרש מגברת שירס ועזב אותה כדי לגור במקום אחר ובהחלט הכיר את וולניגטון היטב.

יוצא מזה שמר שירס הוא החשוד העיקרי שלי. אני הולך לברר עוד פרטים על מר שירס.

קונצרטת לשמונה

מאת: נדב סדקה ומאיה רוז חורמדלי
שותף לכתיבה: דליק ווליניץ
דמות: אלי (בן 28)
עמוד 7

תגידו, חברה, אתם קוראים ספרים לפעמים? כן? באמת? לא ספרי לימוד, ספרים סתם, סיפורים, מתח וכאלה. כן? באמת? ואתם נהנים? ממש? ולפני שאתם מתחילים, אתם מסתכלים כמה עמודים יש בספר? לא? אבל אתם בטח בודקים כמה עמודים ריקים וחצי ריקים יש. גם זה לא? ומה אתם מרגישים כשאתם קוראים, כאילו אתם בסרט? אתם בטח נכנסים לתוך הסיפור ושוכחים הכל כמה זמן עבר, ומה קורה מסביב, נכון? ולפעמים אין לכם חשק שהספר ייגמר. אתם - בטח מצטערים שהוא נגמר, הא?
כמה שאני מקנא בכם. אתם לא מבינים כמה אני מקנא בכם, כי לי זה לא קורה אף פעם. זה לא קרה לי אף פעם. הייתי מת, הייתי נותן אני לא יודע מה, המון, המון, כדי שפעם אחת ארגיש את זה, את החווייה הזאת.
אני, ברגעים טובים שלי מול שורות מודפסות, מתחיל במשא ומתן פנימי "להיכנס לזה, לא – להיכנס?" מין דיאלוג פסיכי כזה המוח שלי בודק את הגודל של האותיות, את האורך של הפסקאות – ולפעמים כשזה נראה לו אפשרי הוא לוחץ "תנסה, זה לא קשה, תנסה" אבל הנפש לא נותנת, היא – אומרת "אתה רוצה עוד שריטה, חסרה לך עוד שריטה? תעזוב את זה מיד. תעזוב לפני שאתה – מתחיל".
וזה ברגעים טובים, רוב הזמן לא עובד, אני פשוט לא מסוגל לעשות את זה. לא מסוגל לענות למייל או .s.m.s לא מסוגל לקרוא את התפריט במסעדה. פשוט לא מסוגל.
לפעמים אני מתחבא בשרותים ומנסה לקרוא את השורה שנמצאת מתחת לתמונה בספרון של הבת הקטנה שלי, כדי שאוכל כאילו להקריא לה אותו אחר כך. אתם מסוגלים להבין דבר כזה?
אתם לא קולטים, מה? כזה בחור נחמד, אינטליגנטי, מדבר כל כך יפה, ואיזה ביטחון. אני לא מסוגל לקרוא אפילו מלה שלמה אחת. כל מלה בשבילי זה גמגום של אות אחרי אות, ועד שאני מגיע לסוף שלה, אין לי שמץ של זיכרון מה היה בהתחלה.
ואל תגידו לי, אולי לא טיפלו בכך בהתחלה כמו שצריך ואולי ההורים לא הבינו והזניחו, וכל החרא הזה. טיפלו בי מההתחלה, וההורים שלי היו אחלה, מדהימים. ואני לא קורא ולא כותב. זהו.
אני אלי, בן 28, יש לי חברה עם 40 עובדים, יש לי 2 מזכירות אישיות, אני מנהל אימפריה קטנה ומצליחה השלמתי עם המצב, כאילו אני מסתדר, מצליח, למרות הכל. הכל רק בכאילו, הכל קליפה - דקה. כוחו של השקר.

הקמצן

מאת: מולייר

נוסח עברי: נתן אלטרמן

דמות: הרפגון

הערות: הוצאת הקיבוץ המאוחד. עמודים: 81-82

(קולו נשמע עוד מן הגן בצווחו על הגניבה והוא בה בחופזה ובגילוי ראש) גנבה! גנבה! רצח! תפסו את הפושע! צדק, צדק, אלוהי המשפט! אני אבוד, אני הרוג, שחטו אותי, גנבו מני את כספי. מי הוא זה? איזה הוא? איה הוא? איפה הוא מתחבא? מה עליי לעשות כדי למצאו? לאן לרוץ? לאן לא לרוץ? האין הוא שם? האין הוא פה? מי זה? עמוד! (אל עצמו, בתפסו את עצמו בזרועו) השב לי את כספי, נבל... הה, אני הוא זה! ראשי סחרחר עליי ואיני יודע איפה אני, מי אני ומה אני עושה. אבוי, כסף מסכן שלי, כסף מסכן שלי, ידיד נפשי היקר! הנה נלקחת מעמי, ומאחר שנטלת ממני נטלה משענתי, נטלנ נחמתי, נטלה שמחתי, הכל חשוך בעדי, אין לי תכלית ואין טעם בעולם. אם אין אתה לי למה לי חיים? תם ונשלם. אין בי כוח לשאת עוד. אני הולך למות, אני מת, אני קבור. האין איש בעולם שיבוא להקימני לתחיה על ידי ששייב לי את כספי או שיודיע לי מי לקח אותו? אה? מה אתם אומרים? לא, אין איש. זה שעשה את המעשה, יהיה מי שיהיה, הרי ארב יפה-יפה לשעת הכושר ובחר בדיוק את הזמן שדיברתי עם בני הפגע רע. לדרך! אלך לעורר את הדין ולדרוש שיעמידו לחקירה את הבית כולו, משרתים ושמשים ובן ובת ואותי עצמי. כמה אנשים נתאספו פה! בכל אשר אשים את עיני אין אדם שאינו חשוד עלי וכל אחד נראה לי כאילו הוא שגנב ממני. אה? מה הלחישות האלו שם? על זה שגזל ממני את כספי הם מתלחשים? מה הרעש הזה שם למעלה? או הגנב נמצא שם? אנא ברחמיכם הרבים, אם יודע לכם דבר על גונב כספי, הנני מתחנן לפניכם: הודיעוני נא דבר. האין הוא מתחבא שם ביניכם? הם מסתכלים בי כולם וצוחקים לי בקול. אני מבטיחכם שיש להם חלק בגניבה. מהרו, הבו קצינים, שוטרים, שופטים, דיינים, כלי חקירה, עצי תלייה ותליינים. אני אתלה את כל באי עולם ואם אינני מוצא את כספי אני תולה את עצמי אחר-כך.

הצמיד של אופירה

מאת גיל צ'רנוביץ

על פי סיפור של רבקה מגן

נירה: (לקהל) אף פעם לא חשבתי שאכתוב יומן. 'יומני היקר שלום' תמיד נשמע לי כמו איזה משפט שכותבות ילדות משועממות שיש להן מלא סודות מעצבנים שהן לא רוצות שאף אחד ישמע. אף פעם לא חשבתי שאכתוב יומן, עד ש... יום אחד, ככה פתאום, בלי הכנה מוקדמת, גיליתי שאין לי עם מי לדבר. כשלא נשאר לי אף חבר, כשלא היה לי מישהו שיקשיב, שיבין, שיביט לי בעיניים... אז התחלתי לכתוב יומן.

פותחת את היומן

נירה: יומני היקר שלום. דווקא כשחשבתי שיש לי את החברים הכי טובים בעולם, החברים שלי מהכיתה.. דווקא כשמצאתי את עצמי אולי בפעם הראשונה בחיים שמחה שהחופש הגדול נגמר וסוף סוף חוזרים לכיתה, דווקא אז זה קרה! זה התחיל בסוף הקיץ של שנה שעברה.

כשהחברה הכי טובה שלי אמרה מה שאמרה, הבנתי שאין לי יותר עם מי לדבר. שלא נשאר לי אף חבר, שיקשיב, שיביט לי בעיניים. יומני היקר שלום. דווקא כשחשבתי שיש לי את החברים הכי טובים בעולם, דווקא אז זה קרה! כל מה שסיפרתי לך עד עכשיו. זה התחיל בסוף הקיץ, ועכשיו כבר חורף. מאז שהחרם התחיל עברו כבר שבעים וארבעה ימים. אני סופרת. אני לא יודעת מה לעשות. כאילו שאני באמצע המדבר, ומסביב אין כלום. יש עוד דבר אחד שאני אולי יכולה לנסות. אני מתפללת לאלוהים שזה יצליח לי.

לשבור את החזיר - געגועי לקיסינג'ר

מאת: אתגר קרת

דמות: יואב

הערות: סיפור קצר מתוך הקובץ געגועי לקיסינג'ר
אבא לא הסכים לקנות לי בובה של בארט סימפסון. אמא דווקא כן רצתה, אבל אבא לא הסכים לי, אמר שאני מפונק. "למה שנקנה, הא?" אמר לאמא. "למה שנקנה לו? הוא רק עושה פיפס ואת כבר קופצת לדום". אבא אמר שאין לי כבוד לכסף, ושאם אני לא אלמד את זה כשאני קטן אז מתי אני כן אלמד? ילדים שקונים להם בקלות בובות של בארט זימפסון גדלים אחר כך להיות פושטקים שגונבים מקיוסקים, כי הם מתרגלים שכל מה שהם רק רוצים בא להם בקלות. אז במקום בובה של בארט הוא קנה לי חזיר מכוער מחרסינה עם חור שטוח בגב, ועכשיו אני אגדל להיות בסדר, עכשיו אני כבר לא אהיה פושטק. כל בוקר אני צריך לשתות עכשיו כוס שוקו, אפילו שאני שונא. שוקו עם קרום זה שקל, בלי קרום זה חצי שקל ואם אני ישר אחרי זה מקיא אז אני לא מקבל שום דבר. את המטבעות אני מכניס לחזיר בגב, ואז, כשמנערים אותו הוא מרשרש. כשבחזיר יהיו כבר כל-כך הרבה מטבעות שכשינערו אותו לא יהיה רעש אז אני יקבל בובה של בארט על סקייטבורד. זה מה שאבא אומר, ככה זה חינוכי. החזיר דווקא נחמד, האך שלו קר כשנוגעים בו והוא מחייך כשדוחפים לא את השקל בגבוגם כדוחפים לו רק חצי שקל, אבל מה שהכי יפה זה שהוא מחייך גם כשלא. המצאתי לו גם שם, אני קורא לו פסחזון, על שם איש אחד שפם גר לנו בתיבת דואר שלנו ושאבא שלי לא בצליח לקלף לו את המדבקה. פסחזון הוא לא כמו הצעצועים האחרים שלי, הוא הרבה יותר רגוע, בלי אורות וקפיצים ובטריות שנוזלות לו בפנים. רק צריך לשמור עליו שלא יקפוץ מהשולחן למטה. "פסחזון, תיזהר! אתה מחרסינה," אני אומר לו כשאני קולט אותו מתכופף קצת ומסתכל על הרצפה, והוא מחייך אלי ומחכה בסבלנות עד שאוריד אותו ביד. אני מת עליו כשהוא מחייך, רק בשבילו אנישותה את השוקו עם הקרום כל בוקר, בשיל שאוכל לדחוף לו את השקל בגב ולראות איך החיוך שלו לא משתנה חצי. "אני אוהב אותך, פסחזון," אני אומר לו אחרי זה, "פייר, אני אוהב אותך יותר מאבא ואמא. אני גם יאהב אותך תמיד, לא חשוב מה, אפילו אם תפרוץ לקיוסקים. אבל דיר באלק אם אתה קופץ מהשולחן!"
אתמול אבא בא, הרים את פסחזון מהשולחן התחיל לנער אותו הפוך ובפראות. "תיזהר, אבא," אמרתי לו, "אתה עושה לפסחזון כאב בטן." אבל אבא המשיך. מ"הוא לא עושה רעש, אתה יודע מה זה אומר יואבי? שמחר תקבל בארט סימפסון על סקייטבורד." "יופי, אבא," אמרתי, "בארט סימפסון על סקייטבורד, יופי. רק תפסיק לנער את פסחזון, זה עושה לו להרגיש רע." אבא החזיר את פסחזון למקום והלך לקרוא לאמא. הוא חזר אחרי דקה כשביד אחת הוא גורר את אמא וביד השניה הוא מחזיק פטיש. "את רואה שצדקתי," הוא אמר לאמא, "ככה הוא ידע להעריך דברים, נכון יואבי?" "בטח שאני יודע," אמרתי, "בטח,

אבל למה פטיש?" "זה בשבילך," אמר אבא ושם לי את הפטיש ביד. "רק תיזהר." "בטח שאני אזהר" אמרתי, ובאמת ניזהרתי אבל אחרי כמה דקות לאבא נמאס והוא אמר "נו, תשור כבר את החזיר." "מה?" שאלתי, "את פסחזון?". "כן, כן את פסחזון," אמר אבא. "נו, תשבור אותו. מגיע לך להבארט סימפסון, עבדת מספיק קשה בשבילו".

פסחזון חייך אלי חיוך עצוב של חזיר מחרסינה שמבין שזה הסוף שלו. שימות הבארט סימפסון, שאני אתן עם הפטיש בראש לחבר? "לא רוצה סימפסון." החזרתי לאבא את המטיש: "מספיק לי פסחזון." "אתה לא מבין," אמר אבא, לה באמת בסדר, זה חינוכי, בוא אני אשבור אותו בשבילך." אבא כבר הרים את הפטיש, ואני הסתכלתי שהכל עלי, אם אני לא אעשה כלום הוא מת. "אבא," תפסתי לו ברגל, "מה יואבי?" "אמא אבא, כשהיד עם בפטיש עוד באוויר." "אני רוצה עוד שקל, בבקשה," התחננתי. "תן לי עוש שקל לדחוף לו, מחר, אחרי השוקו. ואז לשבור, מחר, אני מבטיח." "עוש קל?" חייך אבא ושם את הפטיש על השולחן, "את רואה? פיתחתי אצל הילד מודעות" "כן, מודעות," אמרתי, "מחר." היו לי כבר דמעות בגרון.

אחרי שהם יצאו מהחדר חיבקתי את פסחזון חזק-חזק ונתתי לדמעות לבכות. פסחזון לא אמר כלום, רק רעד לי בשקט בידיים, "אל תדאג," לחשתי לו באוזן, "אני אצלי אותך".

בלילה חיכית שאבא יגמור לראות טלוויזיה בסלון וילך לישון. ואז קמתי בשקט-בשקט והתגנבתי ביחד עם פסחזון מהמרפסת. הלכנו המון זמן ביחד בחושך עד שהגענו לשדה עם קוצים. "חזירים מתים על שדות," אמרתי לפסחזון כששמתי אותו על הרצפה של השדה, "במיוחד על שדות עם קוצים. יהיה לך טוב כאן." חיכיתי לתשובה אבל פסחזון לא אמר כלום, וכשנגעתי לו באף בתור שלום רק תקע בי מבט עצוב. הוא ידע שלא יראה אותי יותר לעולם.

צבע הפנינה

מאת: חיים אידיסיס ע"פ ספרה של אנה מריה יוקל

אלכסנדר

אני לא אשם. אני יודע שזה נראה כאילו שאני אשם, אבל זה לא רק הייתי אני. כולם אשמים! בסדר, בסדר, לא כולם הרוב! אבל אני הייתי עם הרוב. עשיתי מה שהרוב עשה! אם אני אשם אז כולם אשמים! גם הם הלכו אחרי גרובר ועשו מה שהוא אמר. רגע. אנחנו לא אשמים. זה גרובר אשם! זה גרובר! הוא אמר לנו מה לעשות! האמנו לו! הוא סחף אותנו! הוא היפנט אותנו. למה שלא נאמין לו?

מה הוא לא מהכיתה שלנו? הוא לא מט' ראשונה? אני לא אומר שלא עשיתי טעויות, בדבר אחד אני מוכן אפילו להודות. נכון, עשיתי טעות אחת. קטנה. אני לקחתי את צבע הפנינה... אבל זה היה בטעות. בלי לשים לב- בחיי! באתי הביתה וראיתי שצבע הפנינה בתיק שלי. לא גנבתי! לא התכוונתי לגנוב! התכוונתי להחזיר אותו יום למחרת. זה היה לי ברור, הרי הצבע לא היה שלי, הוא היה של חפרפרת, החבר הכי טוב שלי. מה, הייתי גונב לו? עובדה למחרת באתי להחזיר לו את הצבע.

הזמרת הקרחת

מאת: אז'ן יונסקו

נוסח עברי: עדה בן נחום

דמות: מרי

הערות: עמוד 23, בהוצאת "אור-עם". מרי היא המשרתת בבית סמית. מונולוג זה נכנס כאשר מר ומרת מרטין מסיימים דיאלוג והם נשארים קפואים ברקע בזמן שמרי מדברת.

אליזבת ודונלד מאושרים עכשיו כל כך שלא יוכלו לשמוע אותי. אז אני יכולה לגלות לכם סוד: אליזבת איננה אליזבת, דונלד איננו דונלד. והנה ההוכחה: הילדה שעליה דיבר דונלד איננה הבת של אליזבת, אין זו אותה ילדה כלל. לבתו של דונלד יש עין אחת לבנה ועין אחת אדומה ממש כמו לבתה של אליזבת. אבל בעוד לביתו של דונלד יש עין לבנה מימין ועין אדומה משמאל, הרי שלבתה של אליזבת יש, לה יש עין אדומה מימין ועין לבנה משמאל! מכאן שכל מערכת טיעוניו של דונלד מתערערת כאשר היא נתקלת במחסום אחרון זה הממוטט את כל התיאוריה שלו. למרות צרופי-הנסיבות הבלתי רגילים הנראים, כביכול, כהוכחות ניצחות, הרי שדונלד ואליזבת בתוקף אי-היותם הוריה של אותה ילדה אינם כלל דונלד ואליזבת. לשוא נדמה לו שהוא דונלד, לשוא נדמה לה שהיא אליזבת, לשוא נדמה לו שהיא אליזבת, לשוא נדמה לה שהוא דונלד: הם טועים טעות מרה. אבל מיהו דונלד האמיתי? מי היא אליזבת האמיתית? למי, אם כן, יש עניין להתמיד בבלבול הזה? אין לי מושג. כדאי שלא ננסה לדעת. כדאי להניח לדברים כמות שהם. (פוסעת כמה צעדים לעבר הדלת ואז חוזרת על עיקבותיה ופונה אל הקהל:) שמי האמיתי הוא שרלוק הולמס. (יוצאת.)

גן עדן דרום

מאת: הלל מיטלפונקט

דמות: שרונה

נראית לך נשואה?

דווקא לא.

לא נשואה!

נשואה, אבל מהיום יותר לא נשואה!

שמע, אני הייתי באליפויות דיסקו עוד לפני שהתחתנתי! בעלי ואני הכרנו

באליפות דיסקו. הוא בא ונרשם עם איזה כספרית מתלמדת אחת מבנק,

לאליפות הזוגות.

ראה אותי - נתאהב אנושות. מאוד החמיא לי. התחתנו.

אחרי החתונה גילה שיש לי רשרוש בלב.

אמר לי - יותר את לא רוקדת, שרונה.

אמרתי לו - לא יכולה, זה החיים שלי, האליפויות.

אמר לי - שנתיים לא תרקדי, שרונה, נראה אותך בריאה, תרשמי באליפות.

עוברת שנה, לא רוקדת. שנה שניה, לא רוקדת. שנה שלישית, מתאמנת,

מתאמנת - בא אלי הבוקר אומר לי - את לא הולכת, שרונה.

אמרתי לו - איך אתה יכול להגיד לי שאל תלכי, שאתה יודע שכבר כמה חודשים

אני מתאמנת לתחרות הדיסקו?

אומר לי - אני יכול, מאהבה.

אמרתי לו - שהתחתנו, ידעת עלי שאני רקדנית!

אמר לי - שהתחתנו, לא ידעתי עליך שיש לך פרפור בלב!

אמרתי לו - מה הקשר?

אמר לי - הקשר שאת לא הולכת. הקשר, שאני דואג, שאם יקרה לך משהו, אני

לא אסלח לעצמי עד סוף חיי.

מצד אחד החמיא לי. מצד שני הגעיל אותי.

אמרתי לו - אני הולכת, ורוקדת, כי החיים שלי ברשותי.

הוא מאוד התעצב בגללי. וגם בגלל אירועים לאחרונה במקום עבודתו, שהוא

מאלף כלבי בוקסר בחוות חיות מיוחדת, וקרה לאחרונה שהכלבים מסרבים

לאכול, פתחו כאילו אנורקסיה או משהו והוא עכשיו על כוונת ההנהלה.

נכנסתי בחדר שינה, לבשתי עלי את הבגדי דיסקו.

נכנס אחרי, אמר לי - את לא יודעת מה את עושה, שרונה.

ענית לי - אל תחנוק אותי!

אמר לי - יום אחד תדעי כמה אני אוהב אותך.

לא היה לי כוח לזה, לקחתי את הטווס הכחול ושמתי לו אותו בפרצוף.

זה טווס כחול, שאח שלי, אברהם, קיבל מתנה שי לחנוכה מהמפעל, והיפה

בטווס, שהזנב שלו החנוכייה, והכתר על ראש הטווס זה השמש. אה, אה?

שמתי לו את הטווס בפנים.

הוא עמד והסתכל עלי, כולו מלא דם עם חתיכת זכוכית כחולה תקועה לו מתחת

לעין ואמר לי - יותר טוב לי שאת פוגעת בי משתפגעי בעצמך.

צעקתי לו - די. אתה חונק אותי ככה, די!

וברחתי ועשיתי שוטטות בפרדסים, שלא ימצא אותי עד הערב.

אני נולדתי לדיסקו, לא לנישואים, מבין?
שאלת אותי אם אני נשואה. לא אדוני, בכלל לא ! אני לשמחתי חופשית
ועצמאית!

בעלת הארמון

לאה גולדברג

דמות: לנה

הערות: הוצאת "ספרית פועלים" עמודים 106-107. לנה - בת 19.
ליל ירח כזה... שם- בחוץ ליל ירח. ואין מלחמה! מותר לצעוק, הקשיבו! (חוזרת וקוראת אל תוך הגן) כמה שנים! כמה שנים חלמתי, שמותר יהיה... בבקשה, בואו, צעקו גם אתם, דברו בקול! זה מותר עכשיו, זה מותר, אין נאצים, איש לא יבוא להרוג אותנו... (רגע היא מביטה בידה באור הירח, מסתכלת בה, מניעה את האצבעות) זה יפה! לא... אולי למתי יש ידיים כאלו... (חוזרת ומציצה החוצה) האויר הזה! הגן רטוב מן הגשם. אתם יודעים איזה ריח הוא זה? זה ריח האדמה אחרי הגשם! אני לא שכחתי זאת... אולי זה הדבר היחידי שלא שכחתי... אבל זה כך, עכשיו! זה ריח... עלים רקובים, כן! ופטירות... זה ריח פטריות, כן! לרוץ בגן- יחפה... תמיד חלמתי, שיבוא רגע כזה ואני אפתח את החלון. אני אגע בעלים ובענפים, והטיפות מן הגג ירדו על ראשי וירטיבו את שערותי. הנה כמו עכשיו. (מחליקה את שערה בידה, צוחקת). זה כך! ושם גן... (שרה משפט מוזיקאלי קצר החוצה) פעם, באביב, אתה זוכר, הרוזן- הזוכר אתה?- אני כל כך ביקשתי אותך- אני כל כך רציתי להריח את ריח האביב מן החוץ- ביקשתי אותך- (פתאום אל דורה וזאנד, כמקבלת את קיומם כמובן מאליו) אצלי בחדר, שם למטה- שם בכלל אין חלון... כל כך התגעגעתי- אויר רענן! פחדתי מאד... אבל כל כך רציתי לנשום את האויר הזה! ואתה פתחת אז סדק קטן בחלון, כיבית את האור ופתחת סדק צר. ומן הגן בא ריח הלילה... אח, חשבתי שדעתי נטרפת עליי! זה היה אושר... זה היה נפלא, הרוזן, שהרשית לי אז לפתוח את החלון... (פתאום תופסת את המציאות) אבל זה היה רק לפני כמה חודשים! כבר לא היו נאצים, כבר לא הייתה... אבל כבר יכולתי, לו ידעתי, לרוץ בגן הזה... יכולתי גם אז לפתוח את החלון, לדבר בקול, לצעוק, לצעוק- כמו הלילה... יכולתי הכל. הכל... אבל- אלי שבשמיי- ארבעה חדשים! שנתיים! שנתיים וחצי!- אני רוצה אויר, אני רוצה לרוץ, ללכת, ללכת... אני רוצה, - אלי! (משתתקת, מקשיבה) שקט. אין ציפורים בגן- אחרי הסערה, אה, הלא זה לילה...

שם	שם המחזה	שם הדמות המחזאי
ניל סיימון	אבודים ביונקרס	ארטי

תקציר

המחזה "אבודים ביונקרס" מאת ניל סיימון מספר על שני נכדים שבאים לגור אצל סבתא

שלהם ביונקרס שבאמריקה. במונולוג רב ארטי עם סבתא שלו שהיא אישה קשה ומכריחה

אותו לאכול מרק.

מונולוג

("מושך את הסדינים, מתגונן)

אני קופא, ואני לוחט מחום, את יכולה לגעת לי במצח.

(יוצא מהמיטה, עומד ורועד)

אמא שלי תמיד השאירה אותי במיטה כשהיה לי חום.

אני ניסיתי לאכול את המרק שהכנת לי אבל זה לא יורד לי.

למה את כל כך קשוחה אלי? אני הנכד שלך.

את פשוט כועסת על אמא שלי, אז את מתנקמת בי.

בכלל לא איכפת לך מהמרק המגעיל שלך, או מזה שאני אבריא.

את רק רוצה שאני אסבול, כי מישהו גרם לך לסבול שהיית ילדה שם, בגרמניה, בשואה.

אפילו אבא אמר את זה.

טוב, אז זה לא אשמתי, ואני לא אוכל את המרק!"

לרקוד עם עדן

מאת: משה בן שושן, רענן פררה

בהשראת ספרה של רבקה מגן

עדן: האמת היא שבכלל לא מתחשק לי ללכת למסיבה. בכלל , אני לא אוהבת את המסיבות הרועשות האלו של הכיתה. עומר אמר לי בהפסקה שכדאי לי לבוא, יהיה כיף. טוב, איזו בת לא הייתה מקבלת בשמחה הזמנה אישית מעומר? ...עומר בעיני הבן הכי מקסים בכיתה, יש לו עיניים ירוקות ושיער שחור והחיוך שלו משגע. לפעמים כשהוא עובר לידי ואומר לי: " הי עדן" גל של אושר מוזר כזה מציף אותי. אז היום אחרי הלימודים רצתי בהתרגשות לקניון כדי לקנות לו את הדיסק החדש של "הדג נחש" , הלהקה שהוא הכי אוהב. התקלחתי בשלוש דקות , הוצאתי מהארון את כל הבגדים על המיטה בניסיון נואש למצוא משהו שיתאים לי למסיבה.

בגד אחד היה כמו שק והשני מזמן יצא מהאופנה ועם החולצה השחורה ראו אותי מיליון פעמים. טוב , לא משנה. אולי כדאי שאשאר בבית ואראה טלוויזיה.

אבל עומר יהיה שם! אני חייבת ללכת! אני כל כך רוצה להכיר את עומר.

אקסודוס.

מחזה מאת : צביה גוברמן

פרולוג:

לוליק המבוגר:

כשנגמרה המלחמה, אחי יעקב ואני חזרנו הביתה, ואז ראינו שאף אחד לא נשאר. לא אמא לא אבא לא בית לא משפחה. כלום. אחי אמר: "אין לנו מה לחפש פה יותר". שמענו שאוספים ילדים יתומים מכל אירופה בשביל לעלות לארץ, וככה הגענו לקבוצה שלנו.

לילה אחד אמרו לנו שהגיע הרגע. העלו אותנו על משאיות. ואמרו לנו לא להוציא הגה כי אנחנו חוצים את הגבול..כשהורידו אותנו מהמשאיות ראיתי בפעם הראשונה בחיים שלי ים. ושם היא עמדה, האוניה שלנו . היתה לה ארובה גבוהה ואני פחדתי שיגלו אותנו בגלל העשן שלה... אח שלי אמר לי לא לדאוג. הוא חשב שאם אני לא מדבר אני גם לא מבין מה יכול לקרות לנו אם יגלו אותנו..."

שם הדמות	שם המחזה	שמות המחזאים
פיטר הקט	אנה פרנק	פרנסיס גורדויץ ואלברט

תקציר

המחזה "אנה פרנק" מספר על שתי משפחות בתקופת השואה אשר חולקות מקום מסתור אחד. במונולוג מבקר פיטר את אנה בחדרה במחבוא.

מונולוג:

"אני חושב שאת ממש בסדר- אני רוצה לומר- אם לא היית כאן בסביבה, אני לא יודע מה הייתי עושה, מה שאני מתכוון זה ש... אמרתי את זה. נכון שאמרתי? אני מתכוון לזה. היית בסדר, עכשו. את פשוט יודעת איך לדבר אליהם, אל המבוגרים. את יודעת בדיוק מה לומר. אני, שום דבר- אף פעם לא יודע לחשוב- ביחוד כשאני כועס. האדון דיסל הזה – כשהוא אמר את זה על החתול מושי- שמישהו אוכל אותו – כל מה שיכלתי לחשוב זה שרציתי להכות אותו. רציתי לתת לו כזאת... מכה. ככה הייתי עושה כשהיה ויכוח בבית הספר – ככה הייתי מתנהג- אבל כאן – ועוד זקן כמוהו זה לא היה כל כך בסדר, אם הייתי עושה את זה. נכון?"

שם המחזאי	שם המחזה	שם הדמות
ג'אן קלוד גרמברג	בית המלאכה	הילד

תקציר

המחזה "בית המלאכה" מאת ג'אן קלוד גרמברג, מספר על נשים שעובדות במתפרה

לחליפות גברים בצרפת בתקופת השואה.

הילד שמגיע למתפרה, הוא בנה של אחת העובדות, סימון, שנמצאת עכשו בבית חולים.

מונולוג

"אמא שלי אמרה לי להגיד לך שהיא מצטערת אבל היא לא יכולה היום לבוא לעבודה....."

לא יכולתי לבוא קודם, אני הייתי בבית החולים, אח שלי לא בא להודיע כי גם הוא היה איתי

בבית החולים, אימא חלשה. היא חלשה,

היא קמה הבוקר בשביל ללכת לעבודה, אבל היא הייתה חלשה,

אז אח שלי הלך לקרוא לרופא והוא אמר שצריך לקחת אותה לבית חולים.

בבית חולים הם אמרו שהיא צריכה להישאר לבדיקות.

היא עייפה,

אחי ואני נסתדר, אני יודע לבשל ובארוחת צהריים אנחנו אוכלים במסעדה של בית הספר.

אם אתם רוצים לבוא לבקר אותה – אני כתבתי את השם של בית החולים והכל על הנייר הזה,

זה מחוץ לעיר.

אחר כך אח שלי ואני נעבוד והיא כבר לא תצטרך יותר ללכת לעבודה אף פעם.

טוב, אני צריך ללכת... שלום."

שם המחזאי	שם המחזה	שם הדמות
ניל	יומן חוף ברייטון	יוג'ין סימון

תקציר

המחזה "יומן חוף ברייטון" מאת ניל סיימון, מגולל את סיפורו של יוג'ין, נער בן 13

הגר ביונקרס אשר באמריקה, עם משפחתו.

הוא רוצה להיות סופר כשיגדל.

מונולוג

"המצב של הדודה שלי בלאנש, קשור בבעל שלה דייב.

הוא מת לפני שש שנים מ... (לוחש) סרטן – הם אף פעם לא אומרים את המילה בקול.

הם פוחדים שאלוהים יגיד: "שמעתי אותכם..אמרתם את השם המפורש, עכשו אתם הולכים

לחטוף את זה."

יש מילים שהמבוגרים פשוט לא אומרים בקול.

למשל, סבא שלי מת מ.. (לוחש) דיזנטריה! בכל אופן, אחרי שדוד דייב מת, דודה בלאנש

נשארה בלי כלום. אפילו בלי ביטוח.

והיא לא יכלה לעבוד בגלל שיש לה (לוחש) אסטמה... אז אמא שלי החליטה שהיא והבנות

שלה יעברו לגור איתנו.

את החדר שלי ושל אחי חילקו לשנים, הוא ואני בחדר הזה, ולורה ואחותה נורה בחדר ההוא.

אבא שלי חשב שזה יהיה סידור זמני, אבל, הסידור הזמני הזה נמשך כבר
שלוש וחצי שנים,

וכנראה בגלל זה הוא מפתח (לוחש) לחץ דם גבוה!"

(יוג'ין ממשיך לכתוב)

שם	שם המחזה	שם הדמות המחזאי
ליליאן הלמן	שעת הילדים	מרי טילפורד

תקציר

המחזה "שעת הילדים" מאת ליליאן הלמן, מתאר את מעלליה של ילדה השולטת בחברותיה ומנסה להשיג מהן כל מה שהיא רוצה.

במונולוג זה, מרי מנסה לשלוט על חברתה רוזאלי ואלס.

מונולוג

"ווו, ווו, בה! (מבהילה אותה)

איזה פחדנית, יכול להיות שאני אשאר אצל סבתא שלי כל לילה, יכול להיות שאני לא חוזרת

לבית ספר. או שאת יודעת משהו אחר?

אני יודעת מה ששמעתי ואני יודעת שסבתא שלי התקשרה אל אימא שלך בניוירק ואמרה

לה שתבוא לקחת אותך כמה שיותר מהר. את נשארת פה להלילה, חבל שאוולין לא באה

במקומך.

הסודות שלי מטופשים? ואם אני אגיד לך, שאולי אני אמרתי שאת קשורה לזה?

נגיד שהייתי אומרת לך שאולי אני אמרתי שאת גילית אותו? את הסוד.

אולי את הולכת לסבתא שלי? להלשין? חכי רגע אני באה איתך!

ועל הדרך אני אספר לך על הצמיד של הלן ברטון. סתם. שאת גנבת אותו. ועוד איך גנבת!

את אל תקראי לי שקרנית, כי זה נקרא שאת מעליבה אותי. ואני לא אתן שיעליבו אותי!

אני בכל זאת אספר לסבתא שלי, ואז היא תקרא למשטרה והם יבואו לאסור
אותך ואת תשבי

בכלא מבודד כל החיים עד שתהיי זקנה זקנה, ואז כשתהיי ממש זקנה וגם לא
תוכלי לראות

אולי הם ישחררו אותך, אבל ישימו לך שלט גדול על הגב שכתוב עליו שאת
גנבת. ואת

תעמדי ברחוב ותבקשי נדבות.

אף אחד לא יאמין לסיפור הזה שלך, ובטח שלא המשטרה.

תפסיקי לילל. אני שקרנית?

אז תגידי, אני מתנצלת, רגע, תגידי:מהיום, אני, רוזאלי ואלס, המשרתת של
מרי טילפורד

ואעשה ואגיד כל מה שהיא אומרת לי.

את נשבעת? שלא תשכחי".

שם הדמות	שם המחזה	שמות המחזאים
אנה	אנה פרנק	פרנסיס גורדויץ ואלברט הקט

תקציר

המחזה "אנה פרנק" מספר על שתי משפחות בתקופת השואה, אשר חולקות מקום מסתור אחד. במונולוג מדברת אנה עם אביה.

מונולוג

"אני משתדלת. באמת שכן. (היא נשכבת, רגועה יותר)

כל לילה לפני שאני הולכת לישון אני חוזרת וחושבת על כל מה שעשיתי לא בסדר, במשך

היום. כמו לשים את הסמרטוט הרטוב במיטה של מר דיסל, והעניין הזה עכשיו עם אימא,

שהתנפלתי עליה ודיברתי לא יפה.

אני אומרת לעצמי, זה היה לא בסדר. ואני מחליטה לעולם לא לעשות את זה שוב.

לעולם! בטח, אני יכולה לעשות משהו יותר גרוע – אבל לפחות לעולם לא את זה.

(התרופה מתחילה לפעול עליה, היא נעשית רגועה ומנומנמת.)

יש לי גם צד יותר טוב, אבא- צד כזה נחמד, מתוק, אבל אני מפחדת להראות אותו.

אני מפחדת שאנשים יצחקו עלי אם אהיה רצינית.

אז אנה הרשעית מראה את הפנים שלה,

ואנה הטובה ממשיכה להיות סגורה בפנים ואני כל הזמן מנסה להחליף אותן

ושאנה הטובה תצא ואנה הרעה תישאר בפנים

ול להיות מה שאני רוצה להיות –ואולי הייתי יכולה להיות – אם רק – רק... (היא נרדמת).

מהמחזה שורת המקהלה

מאת: אדווארד קלאבן

דמות: דיאנה מורלס

(דיאנה רצה למרכז הבמה)

ממש מתתי להיות שחקנית רצינית, אז ברור שנורא התרגשתי מזה שאני הולכת לחטיבה לאומנויות ללמוד משחק. בכל אופן, ביום הראשון של שיעור משחק, מר קארפ...אוי...מר קארפ...כן...הוא העלה אותנו על הבמה בשורה כשהרגל של כל אחד מאיתנו כרוכה מאחור סביב הרגל של חברו. ואז הוא אמר:

“או קיי, אנחנו הולכים לעשות עכשיו אימפרוביזציות. אתם עכשיו על מזחלת קרח, בחוץ יורד שלג וקר נורא. אז קדימה!

כך ניסינו לחוש בכל יום
תנועת מזחלת שנופלת מההר
כך ניסינו לחוש בכל יום
איוושה של רוח נוף פתוח ושקר

וחפרתי עמוק בתוך הנשמה
כדי למצוא רגש קל עמום
וחפרתי עמוק בתוך הנשמה
לא הרגשתי כלום!

וכולם מסביב עשו קולות כמו: “וואש...וואש... אני מרגיש את השלג...
אני מרגישה את הכפור...אני חש את האוויר.”
ואז מר קארפ פנה אלי ושאל: “אז מה מורלס? מה את חשה?”
אז אמרתי לו:

“לא מרגישה כלום!”